

Sygn. akt VII U 1269/12

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06.11.2012 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Monika Kiwiorska-Pająk

Protokolant : sekretarz sądowy Dorota Kaźmierczak-Binder

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 06.11.2012 r. w Świdnicy

sprawy **Agencji (...) Sp. z o.o. w W.**

przy udziale zainteresowanych G. C.i M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania **Agencji (...)Sp. z o.o. w W.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 27.08.2012 r. Nr (...) (dot. G. C.)

z dnia 27.08.2012r. Nr: (...) (dot. M. B.)

I. oddala odwołania;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 1269/12

UZASADNIENIE

Agencja (...)Sp. z o.o. z siedzibą w W.odwołała się od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.z dnia 27.08.2012 r., Nr (...)dotyczącej zainteresowanego G. C.oraz z dnia 27.08.2012 r., Nr (...)dotyczącej zainteresowanego M. B.Zaskarżonymi decyzjami strona pozwana z urzędu objęła obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowym i wypadkowym zainteresowanych G. C.i M. B.jako osoby wykonujące umowę zlecenia w okresach wskazanych w sentencji decyzji.

Strona powodowa nie zgodziła się z tezą postawioną przez stronę pozwaną w zaskarżonej decyzji, iż wykonywanie prac wyklucza taki charakter zobowiązania, którego istotą jest osiągnięcie rezultatu. Zdaniem strony odwołującej w zawartych przez nią z zainteresowanymi umowach o dzieło chodzi o uzyskanie rezultatu w postaci przewiezienia czy też zapakowania, załadowania lub rozładowania towaru, wskazujące jednoznacznie na ocenę wykonania umowy przez pryzmat jej efektu, podczas gdy w umowie starannego działania winna znaleźć się czasowniki mówiące o wożeniu lub pakowaniu jako czynnościach nie związanych z osiągnięciem rezultatu.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniosła o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Organ rentowy wskazał, że po przeprowadzeniu kontroli u skarżącej dokonał innej kwalifikacji prawnej umowy łączącej skarżącego z zainteresowanymi. Organ rentowy uznał, że przedmiot umowy, tj. przewiezienie nie mniej niż 3600 ton cukru z hali produkcyjnej do magazynu wskazuje, iż strony zawarły umowę zlecenia, a nie umowy o dzieło. W ocenie organu rentowego zainteresowani zobowiązali się do wykonania umowy z należytą starannością, a nie do wykonania oznaczonego dzieła, są to czynności powtarzalne, charakterystyczne dla danej pracy bez cech twórczych.

Postanowieniem z dnia 28.09.2012 r. Sąd połączył sprawy o sygnaturach: VII U 1269/12 i VII U 1271/12 do wspólnego rozpoznania (art. 219 k.p.c.)

Sąd ustalił, co następuje:

Strona powodowa – płatnik składek - Agencja (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarła z zainteresowanymi umowy o dzieło, tj.

M. B. na okres: od 11.09.2009 r. do 12.01.2010 r. i od 13.01.2010 r. do 20.01.2010 r. oraz z G. C. na okres: od 11.09.2009 r. do 12.01.2010 r., od 13.01.2010 r. do 20.01.2010 r. i od 09.09.2010 r. do 20.01.2011 r.

Przedmiotem umów było odpowiednio przewiezienie określonej ilości ton cukru z hali produkcyjnej do magazynu. W umowach tych określono wysokość wynagrodzenia wskazując, że będzie wypłacane zaliczkowo raz w miesiącu - do 15 dnia każdego miesiąca.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w okresie od 14.12.2010 r. do 25.02.2011 r., z przerwą w okresach: od 05.01.2011 r. do 11.01.2011 r. oraz 01.02.2011 r. do 24.02.2011 r. przeprowadził kontrole w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia Zdrowotnego. Kontrola objęto okres od stycznia 2006 r. do grudnia 2010 r.

W wyniku kontroli organ rentowy ustalił, iż zawarte przez płatnika składek z zainteresowanymi M. B. i G. C. umowy o dzieło, ze względu na rodzaj wykonywanych czynności, zgodnie z art. 734 k.c., są umowami zlecenia, bowiem przedmiotem zawartych umów było przewiezienie cukru z hali produkcyjnej do magazynu.

W świetle powyższych ustaleń strona pozwana stwierdziła w zaskarżonych decyzjach z dnia 27.08.2012 r., że zainteresowany:

M. B. z tytułu wykonywania umów zlecenia: w okresie od 11.09.2009 r. do 31.12.2009 r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu i rentowemu oraz w okresie od 01.01.2010 r. do 20.01.2010 r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu;

G. C. z tytułu wykonywania umów zlecenia: w okresie od 11.09.2009 r. do 31.12.2009 r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu i rentowemu oraz w okresie od 01.01.2010 r. do 20.01.2010 r. oraz od 09.09.2010 r. do 20.01.2011 r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu.

dowód: dokumentacja ZUS, umowy o dzieło zawarte z zainteresowanymi

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania wniesione przez stronę powodową Agencja (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2009 r. Nr 205 poz. 1585) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9 osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwane zleceniobiorcami. Nadto w myśl przepisu art. 12 cyt. ustawy – obowiązkowo ubezpieczeniom wypadkowemu podlegają, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu podlegają zleceniobiorcy od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy - art.13 ust.2 w/w ustawy systemowej. Przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe ubezpieczonych stanowi przychód o którym mowa w art. 4 pkt.9 i 10 będący odpłatnością za wykonywanie tej umowy ustalony m.in. kwotowo - art.18 ust.1 i ust.3 w/w ustawy systemowej.

Natomiast w myśl art. 81 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r., nr 164, poz.1027), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zleceniobiorców ustala się tak, jak dla ubezpieczeń społecznych, z tym wyjątkiem, że do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne nie wlicza się kwot składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i chorobowe finansowane przez ubezpieczonego. Zaś podstawę wymiaru składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ustala się zgodnie z przepisem art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r., o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006 r. nr. 158, poz.1121 ze zm.)

Niewątpliwie kwestią sporną w niniejszej sprawie było ustalenie, jaki charakter prawny miały umowy zawarte pomiędzy stroną powodową Agencją (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., a zainteresowanymi G. C.i M. B.w w/w okresach. W szczególności czy były to umowy o dzieło, czy umowy zlecenia - umowy o świadczenie usług.

Umowa o dzieło według definicji określonej w art. 627 k.c. ma za przedmiot zobowiązanie przyjmującego zamówienie do wykonania za zapłatą określonego w umowie dzieła tj. osiągnięcia uzgodnionego przez strony rezultatu. Umowa ta ma przynieść określony trwały efekt gospodarczy o charakterze materialnym powstały zarówno w wyniku stworzenia nowego jak i przetworzenia istniejącego przedmiotu. W umowach rezultatu nie chodzi bowiem o ocenę czynności składających się na pracę do wykonania określonego w przedmiocie dzieła, ale o dający się wyodrębnić efekt, czyli rezultat, niezależnie od tego czy ma on mieć charakter materialny, czy też niematerialny. W literaturze przedmiotu podaje się jako przykładowe rodzaje umów o dzieło wytworzenie nowego przedmiotu lub naprawę, czy przerobienie. Za każdym razem istotne jest wytworzenie nowego produktu, nowego rezultatu, nowej jakości.

Zgodnie z art. 734 k.c. umowa zlecenia ma natomiast za przedmiot zobowiązanie zleceniobiorcy do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenia. Jeżeli umowa obejmuje zobowiązanie do świadczenia usług czyli do dokonania pewnych czynności faktycznych, zgodnie z art. 750 k.c. stosujemy do niej także przepisy o zleceniu. Zadaniem wykonawcy zlecenia jest nie tyle uzyskanie efektu stanowiącego odrębne dobro prawne czy materialne, ile podjęcie wszelkich starań aby powierzona do wykonania praca została wykonana jak najsumiennie. Praca taka ma charakter powtarzalnych, realizowanych w określonym przez strony czasie czynności, w sposób typowy i przewidywalny. Przy czym umowa zlecenia także podlega ocenie, w szczególności jej wykonanie – jej efekt. W tym przypadku zleceniodawca również dokonuje oceny czynności wykonanych przez zleceniobiorcę, tj. czy wykonał on je z należytą starannością. Natomiast gdyby przyjąć stanowisko strony powodowej, to wykonanie umowy zlecenia nigdy nie podlegałoby żadnym ocenom zamawiającego, osoba przyjmująca to zlecenie wykonywałaby czynności bez względu na ich jakość czy staranność, bez możliwości stwierdzenia czy zostały one właściwie wykonane zgodnie z oczekiwaniami zamawiającego. Stąd też takie stanowisko jest nie tylko niezgodne z przepisami, ale także

z zasadami logiki czy doświadczenia życiowego, na przykład w przypadku usługi polegającej na przewiezieniu cukru z hali produkcyjnej do magazynu świadczeniobiorca nie musiałby liczyć się z oceną swojej pracy, wykonywałby tylko czynności przewozowe bez względu na uzyskany efekt, zaś zamawiający nie mógłby dokonać oceny tej pracy, płacąc jedynie za jej wykonywanie bez względu na staranność. Przyjęcie stanowiska strony powodowej prowadziło do wniosku, że w istocie każda umowa zlecenia jest umową o dzieło. W umowach, których dotyczy niniejsze postępowanie, wykonawcy zobowiązali się do wykonania określonych czynności nie zaś do oznaczonego dzieła, które przyniosłoby konkretny i indywidualny rezultat materialny. Czynności wykonane w ramach tych umów miały charakter działań powierzonych i nosiły znamiona umowy zlecenia. Nie były działaniem twórczym i nie wykonywano oznaczonego dzieła.

Kwestia rozróżnienia istoty umów zlecenia i umów o dzieło stanowiła przedmiot rozważań orzecznictwa sądowego. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z 21 grudnia 1993 r. stwierdził iż w odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia tj. przedmiotowo istotnym.

W ocenie Sądu umów zawartych pomiędzy stroną powodową a zainteresowanymi nie można uznać za umowy o dzieło. Celem wykonywanych czynności przez zainteresowanych tj. przewożenie cukru z hali produkcyjnej do magazynu nie było bowiem osiągnięcie konkretnego rezultatu, który podlegałby ocenie. Były to typowe umowy starannego działania, mające charakter umów o świadczenie usług w zakresie prac przewozowych. Zainteresowani otrzymali wynagrodzenie za wykonywane czynności, a nie za osiągnięcie rezultatu. Wynagrodzenie to w istocie było wypłacane miesięcznie. Jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Taka możliwość w przypadku zawartych umów z G. C. i M. B. nie istnieje. Wolą stron w niniejszej sprawie było świadczenie usług – wykonywanie określonych czynności przewozowych, a nie wykonanie dzieła, gdyż to nie wynik, ale określone działania były istotne dla realizacji umowy i z tych działań zainteresowani byli rozliczani. Zainteresowani nie musieli posiadać przy tym szczególnych kwalifikacji lub umiejętności do wykonania tych umów, bo takie nie były potrzebne. Posiadane przez nich umiejętności przewozowe były wystarczające do świadczenia pracy, których wykorzystanie gwarantowało spełnienie oczekiwań stron umowy.

Oceniając charakter spornych umów, nie można pominąć zapisu w ich treści, a mianowicie, że wykonawca zobowiązuje się wykonać dzieło polegające na przewiezieniu cukru, co z potocznego z znaczenia tych słów jest mało wiarygodne, gdyż przewożenie cukru nie stanowi żadnego dzieła. Tym bardziej, że mamy na uwadze przewożenie cukru z hali produkcyjnej do magazynu, a nie jakieś abstrakcyjne dzieło sztuki, co jednoznacznie potwierdza wbrew użytemu nazewnictwu, że były to umowy zlecenia. Nadto umowy te nie charakteryzowały się żadnymi szczególnymi tylko dla niej cechami, podkreślającymi jej indywidualny, incydentalny charakter, były zawarte na wykonanie prac fizycznych przewozowych. Na wykonywanie podobnych czynności strona powodowa zawierała umowy także z innymi osobami, ponadto wszystkie umowy cechowała ta sama treść, co jednoznacznie wskazuje na powtarzalność wykonywanych czynności.

Ponadto wskazać należy, że zgodnie z przepisem art. 86 ust.1 cyt. ustawy, kontrolę wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych przez płatników składek przeprowadzają inspektorzy kontroli Zakładu. W myśl ust.2 pkt.1 i 2 tegoż przepisu kontrola może obejmować w szczególności zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych oraz prawidłowość i rzetelność obliczania, potrącania i opłacania składek oraz innych składek i wpłat, do których pobierania zobowiązany jest zakład. Mając również na względzie przepis art. 6 ust.1 pkt.4 z którego wynika, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, należało uznać, że ZUS na podstawie w/w przepisów był władny zarówno do wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie jak i oceny

charakteru zawartych umów, a w konsekwencji do wydania na podstawie art. 83 ust.1 pkt 1 i 3 cyt. ustawy, zaskarżonej decyzji .

Zatem jak wynika z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, a nawet z samej treści umowy, wbrew jej nazwie, wolą stron było zawarcie umowy, na podstawie której zleceniobiorca zobowiązał się do wykonywania określonych w umowie prac przewozowych a nie do wytworzenia jakiegoś rezultatu i w konsekwencji szeroko rozumianego dzieła. To nie nazwa umowy, ale jej przedmiot określa rodzaj i charakter umowy, a tym samym wolę stron. Natomiast samo nazwanie jej, niezgodnie z jej treścią i charakterem, nie oznacza, że nabywa ona cech umowy o dzieło, a jedynie potwierdza, że takie określenie w tytule stwarza zarzut obejścia prawa w tym zakresie w myśl art. 58§ 1 k.c. odnośnie przepisów regulujących zasady opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

Mając powyższe na uwadze Sąd obydwa odwołania od zaskarżonych decyzji z dnia 27.08.2012 r. jako niezasadne oddalił na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 i 11ust.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U z 2002 r., Nr 163 póź. 1349).